مردم سالاری

حاکمیت حق مردم است

دوشنبه ۲۵ فروردین ۱۴۰۴ - ۱۵ شوال ۱۴۴۶ - ۱۴ آوریل ۲۰۲۵ - سال بیست وچهارم - شماره ۶۵۱۳ - ۱۲ صفحه - ۱۵۰۰۰ تومان

حفظ آمادگی و ارتقای سخت‌افزاری و نرم‌افزاری

صفحه۲

ناتو نگران تسلیحات فضایی ارتش سرخ

صفحه۱۱

واشنگتن پست تاکید کرد

الزام آمریکا به پذیرش خطوط اتمی ایران

صفحه ۱

پیشنهادات جدید کارگشاست؟

کنکوری‌ها اسیر مصوبات جنجالی

صفحه ۴

آمریکا به‌دنبال تبدیل ایران به «شریک استراتژیک»

یک استاد دانشگاه و تحلیلگر مسائل بین‌الملل درباره آینده مذاکرات ایران و آمریکا می‌گوید: افکار عمومی از این جهت احساس می‌کنند که شروع مذاکرات می‌تواند زمینه‌ساز گذار از وضع موجودی باشد که تکرار مکررات را در برهه‌های گوناگون تاریخی به وجود آورده است اما اینکه ما بخواهیم از این مذاکرات مانند مذاکرات قبلی انتظارات بالایی داشته باشیم و سطح توقعات مردم را بالا ببریم این می‌تواند مخاطره انگیز باشد. دکتر مهدی مطهرنیا در گفت وگو با..

صفحه۳

بورس ۶۲ هزار واحد صعود کرد

بازار سرمایه در روزی که تحت تاثیر نتایج مثبت از اولین دور مذاکرات ایران و آمریکا قرار داشت، بیش از ۶۲ هزار واحد رشد کرد و شاخص کل به رقم دو میلیون و ۹۰۸ هزار واحد رسید که پس از سه ماه مجددا کانال ۲.۹ میلیون واحد را تصاحب کرد. روز یکشنبه شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران ۶۲ هزار و ۸۵۰ واحد افزایش یافت و به رقم دو میلیون و ۹۰۸ هزار و ۶۴۷ واحد رسید. طی سه روز کاری گذشته هم این بازار تحت تاثیر امیدواری به...

صفحه۶

پیش‌نویس ویتکاف با حفظ مواضع ایران

گروه بین‌الملل - الهام یلمی: ملاقات غیرمستقیم ایران و آمریکا که در نهایت به سلام و علیک در مسقط منتهی شد؛ واکنش‌های متنوعی از واشنگتن تا تهران در پی داشته است. نکته حائز اهمیت اینجاست که همه با خوش‌بینی به آینده نگاه می‌کنند. باید منتظر ماند و دید که آیا ترامپ اراده‌ای برای حفظ دیپلماسی دارد یا نه!؟ یک منبع آگاه نزدیک به گفت‌وگوهای غیر مستقیم روز شنبه ایران و آمریکا می‌گوید که دور اول این رایزنی‌ها در منزل «بدر البوسعیدی»...

صفحه۱۰

یادداشت

مذاکره تصمیم نظام است، کارشکنی نکنید

کرم محمدی

جمهوری اسلامی ایران با عقلانیت و براساس سه اصل عزت، حکمت و مصلحت به نامه دونالد ترامپ رئیس جمهور ایالات متحده آمریکا پاسخ داد.

بعد از اتخاذ این تصمیم توسط مقامات عالیه نظام، بار دیگر عده‌ای که در اقلیت محض هستند و از قضا همواره نیز خود را نماینده تمام و کمال ملت و تنها مدافع ارزش‌ها معرفی می‌کنند، برخلاف مصالح و منافع ملی و بدون درک حساسیت‌های موجود در منطقه و فهم شرایط و واقعیت‌های کشور و جامعه؛ با رفتارهای احساسی مخالفت خود را با این مذاکرات اعلام کرده و بخشی از آنها حتی کمپین مخالفت با مذاکره با آمریکا را راه انداخته‌اند.

بدون شک می‌توان مدعی شد که طیف وسیعی از ساکنان این سرزمین و کسانی که دل در گرو وطن وحفظ انقلاب و کشور دارند از شنیدن خبرهایی که حکایت از موافقت مقامات ایران با مذاکره با آمریکایی‌ها دارد، خوشحال شده و از آن استقبال می‌نمایند که این موضوع را می‌توان در محافل خصوصی وحتی عمومی به وضوح دریافت.

دکتر حسن روحانی، رئیس جمهور دوره‌های یازدهم و دوازدهم، به صراحت کاسبان تحریم را به عنوان مخالفان سرسخت داخلی توافق برجام معرفی کرده است.

محمد مخبر معاون اول دولت سیزدهم در بیستم فروردین ماه ۱۴۰۴ می‌گوید: در دولت شهید رئیسی دو بار تا امضای توافق پیش رفتیم، اما «اسرائیل» نگذاشت.

اینک در گوشه و کنار کشور برخی از تریبون‌داران «مذاکره کنونی را خلاف غرور ملی» معرفی می‌نمایند، در آستانه شروع مذاکرات به ناگاه مدیرمسئول روزنامه کیهان از ترور ترامپ سخن می‌گوید، ای بسا فردا عده‌ای کفن پوش به خیابان بیایند و علم مخالفت را بر دوش بکشند. و برخی پا را فراتر از آن گذاشته و در فضای مجازی آقای دکتر پزشکیان رئیس جمهور و مقامات حوزه سیاست خارجی را با شدیدترین الفاظ زیر حملات خویش قرار داده‌اند.

مخالفان مذاکرات امروز، چرا زمانی که در دولت شهید رئیسی تا پای امضا توافقنامه پیش رفته بودند، کجا بوده‌اند؟

اگر چه حقیقتا فرق دارد که چه کسی رئیس جمهور باشد و بطور حتم در ارتباط با اتخاذ سیاست مذاکره غیر مستقیم با ایالات متحده آمریکا، آقای پزشکیان نقشی تاریخی ایفا نموده است، اما فراموش نکنیم که در اینگونه موارد رئیس‌جمهور تنها تصمیم‌گیر نمی‌باشد و سران قوا و در مجموع شورای عالی امنیت ملی نقش آفرین اصلی است که مصوبات آن پس از تایید مقام معظم رهبری قانونی می‌شوند.

مخالفان مذاکره‌ای که از روز شنبه ۲۳ فروردین ماه در کشور عمان بین دیپلمات‌های ایران و آمریکا برگزار شده است، بدانند که آقای عراقچی و تیم همراه وی با موافقت مقامات عالیه نظام وارد عمان شده‌اند و دولت به تنهایی آن را اتخاذ نکرده، بلکه این تصمیم بسیار مهم و کلان در یک هماهنگی کامل و براساس سیاست‌های کلی نظام و با در نظر داشتن جمیع جهات و در راستای تامین منافع ملی کشور و نظام مورد جمع‌بندی نهایی اتخاذ گردیده است.

برای روشن شدن اذهان عمومی و یادآوری به این دسته از افراد خود انقلابی پندار؛ بخشی از بیانات مقام معظم رهبری در ارتباط با سیاست خارجی در ذیل عینا ذکر می‌شود، ایشان می‌فرمایند:

«این را هم همه بدانند که سیاست خارجی در هیچ جای دنیا در وزارت خارجه تعیین نمی‌شود. سیاست خارجی در همه جای دنیا مربوط به مجامع بالادستی وزارت خارجه است؛ مجامع بالادستی و مسئولین عالی‌رتبه کشور هستند که سیاست خارجی را [تعیین می‌کنند]؛ البتّه وزارت خارجه هم در اینها مشارکت دارد، لکن این جور نیست که تصمیم‌گیری، تابع وزارت خارجه باشد؛ نه، وزارت خارجه مجری است؛ سیاست‌های خارجی را [اجرا می‌کند]؛ اینجا در کشور ما هم همین جور است؛ در شورای عالی امنیت ملی که همه مسئولین در آنجا حضور دارند، تصمیم‌گیری می‌شود و وزارت خارجه با شیوه‌های خودش بایستی آنها را عملی بکند و پیش ببرد.

به هر حال نباید ما جوری حرف بزنیم که معنایش این است که سیاستهای کشور را باور نداریم و قبول نداریم. باید مراقب باشیم؛ مراقب دشمن شاد کردن هم باشیم؛ واقعاً جوری نباشد که دشمن را شاد کنیم.»

آیا واقعا آقای حسین شریعتمداری این فرمایشات مقام معظم رهبری را نشنیده و یا در روزنامه تحت مدیریت‌اش بازتاب نداده است؟

آیا آیت‌الله علم الهدی که علی القاعده بعد از هر سخنرانی مقام معظم رهبری، فرمایشات ایشان را مورد بررسی قرار داده و بایستی تبیین کنند، این موضع معظم له را هرگز نخوانده و در خطبه‌هایش به آن اشاره‌ای نداشته‌اند؟ آنانی که کمپین مخالفت با مذاکره در حال انجام مسقط را راه‌اندازی کرده‌اند، درباره این فرمایش چه نظری دارند؟ و ده‌ها پرسش دیگر در این رابطه قابل طرح و تامل می‌باشد.

در اینکه دولت‌های مختلف آمریکا طی ۴۶ سال گذشته در حق ملت ایران ظلم روا داشته و تحریم‌های ظالمانه نمونه‌ای از این ظلم‌هاست، تردیدی نیست. اما حالا که مقامات عالی رتبه نظام به این نتیجه رسیده‌اند تا مذاکره صورت پذیرد، چرا عده‌ای از باز شدن روزنه‌ای برای بهبود اوضاع مملکت، این چنین به تکاپو افتاده‌اند.

انسان مات و مبهوت می‌ماند که چرا اینها خواهان باقی ماندن و حتی تشدید مشکلات فرآوری مردم و نظام هستند.

مگر رئیس جمهور علنا نمی‌گوید مقام معظم رهبری با آغاز مذاکرات موافقت کرده و حتی موارد لازم را نیز به آقای دکتر عراقچی به عنوان مذاکره کننده ارشد کشورمان گوشزد کرده‌اند؟ پس چرا اینگونه مخالفت می‌کنند؟

اکثریت قاطع تحلیل‌گران و کارشناسان اقتصادی کشور براین باورند که بخش زیادی از مشکلات موجود مملکت و تنگناهای فراروی آحاد مردم بخاطر اعمال تحریم‌های ظالمانه و فرسایشی می‌باشد.

به راستی این مردم چه جرم و گناهی مرتکب شده‌اند که عده محدودی برآنند تا به هر ترتیبی که شده است کماکان سایه شوم و ویران کننده تحریم ظالمانه و جنگ احتمالی ویرانگر بر سرکشور باقی بماند؟

آیا این جماعت خود انقلابی پندار به عاقبت ونتیجه رفتارهای ضد منافع ملی و خلاف منویات مقام معظم‌رهبری رهبری و آثار و پیامدهای ناشی از مخالفت با مذاکره وتبعات بعدی آن اندیشیده‌اند؟

آنچه این روزها بعنوان یکی از ضرورت‌های مهم کشور محسوب می‌شود، انسجام ملی است. انتظار می‌رود صداوسیما اگر خود را یک رسانه ملی قلمداد می‌نماید، برخلاف تصمیم کلی اتخاذ شده در مراکز اصلی تصمیم‌سازی کشور حرکت ننماید.

یادداشت

مذاکرات عمان؛ فرصتی تازه برای بازگشت به دیپلماسی؟

امیررضا اعتمادی

در شرایطی که فشارهای اقتصادی ناشی از تحریم‌های یک‌جانبه آمریکا بر دوش معیشت مردم ایران سنگینی می‌کند، خبر مذاکرات غیرمستقیم ایران و آمریکا در عمان، بار دیگر امیدها به حل‌وفصل دیپلماتیک تنش‌ها میان دو کشور را زنده کرده است. این مذاکرات که شنبه، در پایتخت عمان برگزار شد، با میانجی‌گری مستقیم وزیر امور خارجه این کشور و در فضایی آرام و سازنده شکل گرفت. آنطور که بیانیه‌های رسمی و اظهارات مقامات نشان می‌دهد، این گفت‌وگوها از سوی هر دو طرف مثبت ارزیابی شده و قرار است دور دوم آن، شنبه آینده برگزار شود؛ احتمالی که برخی منابع از انتقال محل مذاکرات به یکی از کشورهای اروپایی خبر می‌دهند، هرچند هنوز جزئیات آن قطعی نشده است.

چهره‌های کلیدی در مسقط

این دور از گفت‌وگوها با حضور دکتر سید عباس عراقچی، وزیر امور خارجه ایران و استیون ویتکاف، فرستاده ویژه رئیس‌جمهور ایالات متحده انجام شد. آنا اسکروگیما، سفیر آمریکا در عمان نیز در این نشست حاضر بود.

از سوی میزبان، بدر البوسعیدی، وزیر امور خارجه عمان، نقش فعالی در تنظیم این گفت‌وگوها ایفا کرد. حضور مستقیم این چهار چهره کلیدی، نشان‌دهنده اراده سیاسی برای آغاز دوباره روند گفت‌وگوست؛ مسیری که اگرچه پیچیده و پر فراز و نشیب است، اما تنها گزینه موجود برای رسیدن به تفاهمی واقعی به نظر می‌رسد.

دو محور اصلی: هسته‌ای و تحریم‌ها

به گفته منابع نزدیک به مذاکرات، دو موضوع اصلی که در گفت‌وگوها محور قرار گرفته، برنامه هسته‌ای ایران و لغو یا کاهش تحریم‌های اقتصادی بوده است. ایران خواهان کاهش سریع فشارهای اقتصادی، آزادسازی دارایی‌های بلوکه‌شده خود و پایان فشارها بر خریداران نفتی‌اش، به ویژه در چین است. در مقابل، آمریکا خواهان کاهش سطح غنی‌سازی اورانیوم ایران تا سطح توافق شده در برجام ۲۰۱۵ و شفافیت بیشتر در همکاری با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی است.

بر اساس گزارش وال‌استریت ژورنال، ایران در ازای کاهش تحریم‌ها، آمادگی دارد به سطح غنی‌سازی توافق برجام بازگردد. این توافق، اگرچه در دوره‌ای با خروج یک‌جانبه آمریکا تضعیف شد، اما هنوز هم چارچوبی معتبر برای گفت‌وگو محسوب می‌شود؛ چارچوبی که بازسازی آن نیازمند اعتمادسازی گام‌به‌گام است.

نقش عمان؛ بیش از یک میانجی

کشور عمان بار دیگر نشان داد که توان ایفای نقش میانجی قابل اعتماد را دارد. توییت وزیر خارجه این کشور مبنی بر «افتخار میزبانی از عراقچی و ویتکاف» و تاکید بر ادامه این مسیر، نشان‌دهنده علاقه‌مندی عمان برای حفظ ثبات منطقه‌ای از مسیر دیپلماسی است.

اگرچه هنوز مشخص نیست که عمان در دور بعدی مذاکرات حضور خواهد داشت یا خیر، اما پایه‌ریزی روند گفت‌وگوها توسط این کشور، نقش آن را به‌عنوان کاتالیزور مذاکرات برجسته کرده است.

سیگنال‌های مثبت، اما محتاطانه

در فضای رسانه‌ای، موضع‌گیری‌های متعددی از سوی ناظران و مقامات منتشر شده است. ریچارد نفیو، معمار تحریم‌های ایران، با وجود استقبال از این گفت‌وگوها هشدار داده که نباید بیش از حد خوش‌بین بود. او تاکید کرده است که ایران در ارائه امتیازهای تاکتیکی برای باز کردن فضای مذاکرات مهارت دارد، اما باید دید در عمل چه تحولاتی رخ خواهد داد.

از سوی دیگر، وزارت خارجه عربستان نیز به‌صورت رسمی اعلام کرده که امیدوار است این مذاکرات به ثبات و امنیت منطقه‌ای کمک کند؛ موضوعی که نشان از حمایت کشورهای منطقه از بازگشت ایران و آمریکا به مسیر گفت‌وگو دارد.

یکی از تحولات مهم مذاکرات اخیر، تماس مستقیم بین عراقچی و ویتکاف است؛ حرکتی که از سوی کاخ سفید «گامی رو به جلو» تعبیر شده و می‌تواند زمینه‌ساز آغاز گفت‌وگوهای مستقیم میان دو کشور شود. منابع مطلع می‌گویند اگر فضا به همین شکل مثبت باقی بماند، امکان برگزاری مذاکرات مستقیم در هفته آینده در یک کشور اروپایی وجود دارد. این تحول، در صورت تحقق، نقطه عطفی در روند دیپلماتیک سال‌های اخیر خواهد بود.

واقع‌گرایی دیپلماتیک در برابر افراط‌گرایی سیاسی

در چنین فضایی، یک اصل اساسی باید از سوی دو طرف رعایت شود: غلبه واقع‌گرایی بر افراط‌گرایی.

مسئولان سیاست خارجی ایران باید بدون توجه به فشارهای جناح‌های تندرو داخلی، منافع ملی و شرایط دشوار مردم تحت تحریم را در اولویت قرار دهند. در سمت مقابل، دولت آمریکا نیز باید از دیکته شدن سیاست‌ها توسط مخالفان سنتی تعامل با ایران در داخل و خارج پرهیز کند.

مردم ایران سال‌هاست هزینه‌های سنگین تحریم و انزوا را پرداخته‌اند. هر تلاش صادقانه‌ای برای بهبود شرایط، کاهش تحریم‌ها و بازگشت ایران به تعاملات بین‌المللی، نه‌تنها گامی مثبت برای ثبات منطقه بلکه ضرورت فوری برای بهبود معیشت مردم است. مذاکرات اخیر در عمان، شاید سرآغازی برای شکستن بن‌بست‌های سیاسی باشد؛ مشروط به آن‌که دو طرف، بیش از هر زمان دیگر، صدای مردم را بشنوند.

گزارش روز

واشنگتن پست تاکید کرد

الزام آمریکا به پذیرش خطوط اتمی ایران

روزنامه آمریکایی واشنگتن پست طی مطلبی نوشت: ترامپ در میانه آشفتگی‌های دور دوم ریاست‌جمهوری‌اش در تلاش برای ترمیم روابط با ایران است، اهداف نشست عمان محدود بود، اما ترامپ نشان داده که تمایل دارد به توافق جدیدی با ایران دست یابد.

هفت سال پیش، دونالد ترامپ رئیس‌جمهور وقت ایالات متحده از توافق هسته‌ای با ایران خارج شد. توافقی که طی سال‌ها دیپلماسی و فشار سیاسی، با تلاش باراک اوباما رئیس‌جمهور پیشین و با همراهی برخی دیگر از کشورهای جهانی از جمله شرکای اروپایی، روسیه و چین حاصل شده بود. اما ترامپ این توافق را «یکی از بدترین و یک‌طرفه‌ترین معاملات تاریخ ایالات متحده» توصیف کرد و به‌طور یک‌جانبه از آن خارج شد و تحریم‌هایی را که برای محدود کردن غنی‌سازی اورانیوم ایران و اعمال نظارت بین‌المللی شدید بر تأسیسات هسته‌ای‌اش برداشته شده بودند، دوباره برقرار کرد.

به‌نظر بسیاری از تحلیل‌گران، توافق مزبور توانسته بود برنامه هسته‌ای ایران را کنترل کند. اما ترامپ معتقد بود این توافق امتیازهای زیادی به ایران داده و برای مهار فعالیت‌های غیرهسته‌ای آن، از جمله حمایت دیرینه‌اش از شبکه‌ای از گروه‌های شبه‌نظامی در سراسر خاورمیانه، ناکافی بوده است. ترامپ در زمان اعلام خروج از «برنامه جامع اقدام مشترک» گفته بود: «اگر هیچ کاری نکنیم، دقیقاً می‌دانیم چه اتفاقی خواهد افتاد.»

اما واقعیت این است که ایران اکنون از نظر تئوریک بسیار بیش از زمان پیش از فروپاشی برجام به ساخت سلاح هسته‌ای نزدیک است. آثار کمپین «فشار حداکثری» ترامپ در دوره نخست ریاست‌جمهوری‌اش، در دوره ریاست‌جمهوری بایدن نیز ادامه یافت، دوره‌ای که در آن تلاش‌های محدود برای احیای دیپلماسی با ایران چندان ثمربخش نبود. در این مدت، ایران سرعت غنی‌سازی اورانیوم را افزایش داد و از نظر منطقه‌ای نیز نفوذ قابل توجهی پیدا کرد.

اما ترامپ در میانه آشفتگی‌های دور دوم ریاست‌جمهوری‌اش در تلاش برای ترمیم روابط است. استیو ویتکاف روز شنبه در رأس هیأتی با مقامات ایرانی در پایتخت عمان، مسقط، دیدار کرد. اهداف این نشست محدود بود، اما ترامپ نشان داده که تمایل دارد از تشدید نظامی جلوگیری کند و به توافق جدیدی با ایران دست یابد.

ادامه در صفحه ۱۰

مجموعه رسانه‌ای مردم سالاری را در فضای مجازی دنبال کنید

تازه ترین و موثق‌ترین خبرها و تحلیل‌ها و گزارشها

پایگاه خبری مردم‌سالاری آنلاین

www.mardomsalari.ir

روزنامه مردم‌سالاری

www.mardomsalari.ir/newspaper